

СПРАВА «БІГУН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BIGUN v. UKRAINE) (Заява № 30315/10)

Стислий виклад рішення від 21 березня 2019 року

Заявнику, засудженому до довічного позбавлення волі, неодноразово відмовля-ли у наданні тривалих побачень з родичами, оскільки чинне на час подій законодав-ство цього не передбачало.

У квітні 2007 року заявники подали адміністративний позов до Державного депар-таменту України з питань виконання покарань, вимагаючи надання права на тривале подружнє побачення кожні три місяці. Суди трьох інстанцій залишили їхній позов без задоволення як такий, що не мав законних підстав.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скар-жились, що абсолютна заборона тривалих побачень з родичами, яка до травня 2014 року існувала в Україні для засуджених до довічного позбавлення волі, порушила їх-ні права за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). Заявники також скаржились за статтею 13 Конвенції на відсут-ність ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з їх скаргю за статтею 8 Конвенції. Крім того, заявники стверджували, що заборона тривалих по-бачень з родичами для засуджених до довічного позбавлення волі порушила їхні пра-ва за статтею 12 Конвенції.

Розглянувши скарги заявників за статтею 8 Конвенції, Європейський суд визна-чив, що у цій справі оскаржуване обмеження застосовувалося до заявників відповід-но до статті 151 Кримінально-виконавчого кодексу України, яка на момент подій пе-редбачала лише короткострокові побачення для засуджених до довічного позбав-лення волі, тоді як інші категорії засуджених мали право на тривалі побачення. Євро-пейський суд вказав, що до відповідного законодавства було внесено зміни, а оскар-жуване обмеження було скасовано, проте на момент подій заявники не мали підстав сподіватися, що це може статися.

З огляду на це Європейський суд дійшов висновку, що втручання у сімейне життя заявників внаслідок абсолютної заборони для засуджених до довічного позбавлення волі на тривалі побачення з родичами лише з огляду на тяжкість покарання засудже-ного без індивідуальної оцінки небезпеки було, як таке, непропорційним цілям, на які посилався Уряд та констатував порушення статті 8 Конвенції.

Щодо скарг заявників за статтею 13 Конвенції Європейський суд зазначив, що вказане положення Конвенції не може тлумачитися як таке, що вимагає наявності юридичного засобу захисту від недосконалості національного законодавства, оскіль-ки в такому випадку Європейський суд вимагатиме від Договірних держав імплементації положень Конвенції в національне законодавство та вказав на відсутність пору-шення статті 13 Конвенції.

З огляду на факти справи, доводи сторін та висновки за статтями 8 та 13 Конвен-ції Європейський суд вказав, що немає потреби виносити окреме рішення щодо при-йнятності та суті скарги заявників за статтею 12 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги заявників за статтями 8 та 13 Конвенції;
2. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті їхньої скарги за статтею 12 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;
4. *Постановляє*, що не було порушено статтю 13 Конвенції у поєднанні зі стат-тею 8 Конвенції;
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 3 000 (три тисячі) євро кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись;
 - (ii) 655 (шістсот п'ятдесят п'ять) євро спільно та додатково суму будь-якого по-датку, що може нараховуватись заявникам, в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження у Суді;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі гра-ничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»